ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ. 22/2003 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥ Π.Σ.

Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της Ενώσεως Συντακτών ΗΕΑ συνήλθε σήμερα Τρίτη, 7 Οκτωβρίου 2003 *υπό την προεδρία του προέδρου συν. Ιωάννη Αποστολόπουλου και με την παρουσία των τακτικών μελών συν. Παναγιώτη Βενάρδου Αικατερίνης Δουλγεράκη και των αναπληρωματικών μελών Παναγιώτη Μπόσδα, ο οποίος αναπληρούσε τον συν. Ιωάννη Στεβή, και Ελένης Ανδριανού, η οποία αναπληρούσε τον συν. Παναγιώτη Τσίρο, καθώς και της γραμματέως Μαρίας Χριστοφοράτου,* ***προκειμένου να εκδώσει απόφαση επί της υπ' αριθμ πρωτ. 405/09.01.03 έγκλησης του συν. Πάνου Πικραμένου κατά του συν. Στέλιου Κούλογλου.***

Η έγκληση του συν. Πικραμένου είχε ως ακολούθως:

"Εγκαλώ τον δημοσιογράφο της ΝΕΤ κ. Στέλιο Κούλογλου, γιατί στην εκπομπή του με τίτλο "Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα", την Πέμπτη 2 Ιανουαρίου 2003, σχετικά με την υπόθεση της δήθεν "Παγκόσμιας Αποκλειστικότητας" του τηλεοπτικού σταθμού Tempo, προέβαλε βίντεο με τίτλο "Αποστολή στα φυλάκια των Ταλιμπάν" το οποίο φέρει την υπογραφή μου, χωρίς να διευκρινίζει ότι η πατρότητα των βίντεο δεν μου ανήκει.

Η εκπομπή "Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα" έχει και στο παρελθόν προβάλλει κατ' επανάληψη τα ίδια βίντεο -τα οποία κακώς φέρνουν την υπογραφή μου- αφήνοντας έτσι να πλανάται η εντύπωση ότι η πατρότητα της "Παγκόσμιας Αποκλειστικότητας", η οποία προβλήθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Tempo στις 28, 29 και 30 Σεπτεμβρίου 2001, ανήκει στον γράφοντα.

Με την υπόθεση αυτή, την οποία έχετε χαρακτηρίσει ως "ακραία εκδήλωση εντυπωσιασμού και προϊόν κιτρινισμού" και έχει καταδικαστεί από την κοινή γνώμη, δεν έχω την παραμικρή σχέση. Μάλιστα, έχω δώσει όλες τις απαραίτητες εξηγήσεις σε ειδική συνεδρίαση του ΔΣ και ουδέποτε έχω κατηγορηθεί από οποιονδήποτε ως υπαίτιος.

Όπως γνωρίζετε, παρόλο που την εποχή των γεγονότων της 11ης

Σεπτεμβρίου ήμουν ο απεσταλμένος του Tempo στο Πακιστάν, τα επίμαχα βίντεο, δεν έχουν κατασκευαστεί από εμένα, η εκφώνηση και τα κείμενα δεν έγιναν από εμένα, τα δε πλάνα τα αντίκρισα για πρώτη φορά μετά την επιστροφή μου στην Ελλάδα. Τα πλάνα αυτά ελήφθησαν από τον τεχνικό του Tempo κ. Αλέξανδρο Χουσέιν Νίγκα, και τα κείμενα, η εκφώνηση και το μοντάζ έγιναν από τους παραγωγούς κ. Παναγιώτη Σιώζο και κ. Βικτωρία Παππά, στενούς συνεργάτες του τότε διευθυντή του καναλιού κ. Νίκου Ευαγγελάτου.

Στα δικά μου ρεπορτάζ, λόγω αντίξοων συνθηκών αλλά και πιέσεων, κατέβαλα τεράστιες προσπάθειες να κινούμαι με αυστηρότητα στα όρια της αλήθειας και της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Η υπογραφή μου και ο τίτλος "Αποστολή στο Αφγανιστάν" βρέθηκαν κάτω από τα επίμαχα "ρεπορτάζ" καθώς και από άλλα δικά μου κατά τη διάρκεια της απουσίας μου και εν αγνοία μου, αν και στα κείμενά μου αναφέρω με σαφήνεια ότι βρίσκομαι στο Πακιστάν.

***Ο κ. Κούλογλου** γνωρίζει όλα τα παραπάνω, αφού κατά τη διάρκεια της αντιπαράθεσής του με το Tempo, είχε λάβει όλες τις απαραίτητες εξηγήσεις και από εμένα προσωπικά αλλά και από άλλους γνώστες των γεγονότων. Όμως προβάλει κατ' εξακολούθηση το όνομά μου, αρνούμενος να διευκρινίσει ποία ακριβώς ήταν η συμμετοχή μου σε αυτή την υπόθεση, η οποία έχει στιγματίσει την ελληνική δημοσιογραφία.*

Μετά τις δύο πρώτες εκπομπές του, με τίτλο "Εδώ Αφγανιστάν" οι οποίες προβλήθηκαν τον Οκτώβριο 2001 και μετά τις εξηγήσεις που του έδωσα εγώ αλλά και άλλοι συνάδελφοι, πίστεψα ότι θα αποκαταστήσει την αλήθεια. Αν και ποτέ δεν το έπραξε, δεν προσέφυγα στο συνδικαλιστικό μου όργανο γιατί γενικώς αποφεύγω να στρέφομαι εναντίον συναδέλφων και ιδίως γιατί δεν περίμενα ότι θα επαναλάβει την προβολή του ονόματός μου. Όμως, τον Αύγουστο 2002, η τηλεόραση της ΝΕΤ επανέλαβε τις δύο εκπομπές και στις 2 Ιανουαρίου 2003 σε ειδικό αφιέρωμα με τίτλο "Από τους Ταλιμπάν της δημοσιογραφίας στην πράσινη γραμμή του Λονδίνου", η εκπομπή "Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα" επαναπροέβαλε τα ίδια βίντεο με την υπογραφή μου και κάνοντας αυτή τη φορά ιδιαίτερη αναφορά στον απεσταλμένο του

Tempo (δηλαδή στο πρόσωπό μου), άφησε να πλανάται η εντύπωση ότι συμμετείχα "στην μεγαλύτερη απάτη στην ιστορία της ελληνικής τηλεόρασης" -όπως ο ίδιος έχει χαρακτηρίσει αυτή την υπόθεση.
Δεν μπορώ να εξηγήσω αυτή την επιμονή η οποία έχει οδηγήσει και σε άλλα δημοσιεύματα (βλ. Ελευθεροτυπία 13 και 14.10.01, στο ένθετο "Η τέχνη της ζωής", 18.11.01, εκπομπή "Συν και Πλην"). Η συνεχής προβολή του ονόματός μου κατά τη διάρκεια του δημόσιου διαλόγου που επακολούθησε, προκάλεσε και στην κοινή γνώμη αλλά και στο επαγγελματικό και οικείο περιβάλλον μου, την εντύπωση ότι πιθανόν να εμπλέκομαι στην κατασκευή αυτών των "ρεπορτάζ". Επίσης, η σειρά διαλέξεων που κάνει ο ***κ. Κούλογλου*** *σε σχολεία διαγράφει την εφιαλτική προοπτική της καταχώρησης του ονόματός μου στην συνείδηση των μαθητών και κατ' επέκταση στην ιστορία των αποβλήτων της ελληνικής δημοσιογραφίας".*

Κατόπιν, το ΠΠΣ συσκέφθηκε στις 28.01.03 και αποφάσισε κατά πλειοψηφία την άσκηση πειθαρχικής δίωξης εναντίον του συν. Στέλ. Κούλογλου, για παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. θ' του Καταστατικού και του άρθρου 6, παρ. α' του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας. Η έγκληση κοινοποιήθηκε στον εγκαλούμενο ώστε να λάβει γνώση και να ορίσει έως 3 μάρτυρες, όπως δικαιούται.

Στη συνέχεια, το ΠΠΣ στις 01.04.03 κάλεσε την μάρτυρα του εγκαλούντος, συν. Κυριακή Νικολαΐδου, η οποία κατέθεσε τα ακόλουθα:
"Ο συν. Πικραμένος δεν γνώριζε την δημιουργία και την παρουσίαση του επίμαχου ρεπορτάζ, δεν βρέθηκε ποτέ ως ανταποκριτής στο Αφγανιστάν. Πληροφορήθηκε εκ των υστέρων την εμπλοκή του ονόματός του στο ρεπορτάζ. Εξέφρασε τις ενστάσεις του προς την διοίκηση τουTempo και επικοινώνησε με τον ***κ. Κούλογλου****, επισημαίνοντας ότι δεν είχε καμία σχέση με το ρεπορτάζ, λαμβάνοντας την διαβεβαίωση ότι ο* ***κ. Κούλογλου*** *θα επανορθώσει σε μελλοντική εκπομπή του. Αυτό δεν συνέβη ποτέ. Απεναντίας ο* ***κ. Κούλογλου****, παρά το ότι γνώριζε πως ο κ. Πικραμένος δεν είχε καμία ανάμειξη στην υπόθεση, εξακολούθησε*

να εμπλέκει το όνομά του στο επίμαχο ρεπορτάζ. Ο κ. Πικραμένος έκτοτε αισθανόταν απαξιωμένος και αμφισβητούσε οποιαδήποτε μελλοντική του επαγγελματική εξέλιξη".

Στη συνέχεια, το ΠΠΣ στις 08.04.03 προσήλθε και κατέθεσε ο μάρτυρας του εγκαλούντος, συν. Κων. Γρίβας, ο οποίος είπε:
"Είχα παρακολουθήσει αυτήν την ιστορία εξ αρχής, επειδή είμαι ειδικός σε θέματα άμυνας και με καλούσαν στα κανάλια τότε. Είχα μιλήσει με τον κ. Πικραμένο όταν ακόμα ήταν στο Πακιστάν και μου είχε δηλώσει την άγνοιά του για το συγκεκριμένο ρεπορτάζ, το οποίο όμως χρεώθηκε σ' αυτόν.
Αυτό που θέλω κυρίως να καταθέσω -έχω γίνει μάρτυρας λόγω της κοινωνικής μου σχέσης με τον κ. Πικραμένο- της πολύ μεγάλης ηθικής και επαγγελματικής βλάβης που υπέστην από την εμπλοκή του ονόματός του σ' αυτό το θέμα. Επίσης, όπως με είχε ενημερώσει ο κ. Πικραμένος, ο ***κ. Κούλογλου*** *είχε υποσχεθεί ότι θα ενεργήσει ώστε να απεμπλέξει το όνομά του. Υπήρξα μάρτυρας τηλεφωνικής συνομιλίας του* ***κ. Πικραμένου*** *με τον* ***κ. Κούλογλου****, στην οποία ο κ. Πικραμένος ζήτησε από τον* ***κ. Κούλογλου*** *να απεμπλέξει το όνομά του από αυτήν την υπόθεση, πράγμα που, όπως μου είπε ο κ. Πικραμένος, του υποσχέθηκε.*
Κατά την άποψή μου, ο ***κ. Κούλογλου*** *επέδειξε μεγάλη αδιαφορία για τις συνέπειες που θα είχε για τον* ***κ. Πικραμένο*** *η εμπλοκή του στο επίμαχο ρεπορτάζ, παρόλο που γνώριζε ότι δεν σχετίζεται με το επίμαχο βίντεο".*

Τέλος, προσήλθε στις 08.04.03 ο μάρτυρας του εγκαλούντος, συν. Στ. Καπάκος, ο οποίος μεταξύ άλλων είπε:
"Πρέπει να ομολογήσω ότι ένιωσα βαθιά ικανοποίηση, όταν έπαιξε για πρώτη φορά το "Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα" του συν. ***Στέλ. Κούλογλου****, που αποκάλυψε ότι η παγκόσμια αποκλειστικότητα των συνεργατών του Νίκου Ευαγγελάτου, ήταν απλώς μια δημοσιογραφική απάτη. Την ικανοποίηση αυτή εξέφρασα προς τον* ***Στέλιο Κούλογλου*** *κατά τη διάρκεια της συγκέντρωσης της ΕΣΗΕΑ στο θεάτρο "Ακάδημος".*
Αν υπήρχε κάποιο πρόβλημα στο ρεπορτάζ του συν. ***Στέλ. Κούλογλου*** *ήταν το λεγόμενο σούπερ με το όνομα του* ***Πάνου***

Πικραμένου *και η χρησιμοποίηση του προσώπου του παρουσιαστή Νίκου Γεωργιάδη, οι οποίοι δεν έφεραν καμία ευθύνη. Εικάζω, όμως, ότι δεν μπορούσε να το γνωρίζει την πρώτη φορά ο συνάδελφος και πως μετά τις αναγκαίες εξηγήσεις, ότι δηλαδή δεν υπήρχε πρόθεση να θιχτούν οι συγκεκριμένοι συνάδελφοι, και δεν φέρουν ευθύνη για την απάτη άλλων, το θέμα πιθανότατα θα εθεωρείτο λήξαν.*
Δεν γνωρίζω την επανάληψη ή τις επαναλήψεις του "Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα" για το ίδιο θέμα. Αν εμφανίζεται και πάλι ως συμμέτοχος στην απάτη ο Πάνος Πικραμένος, αυτό είναι λάθος.
Ο ***Στέλ. Κούλογλου*** *διακρίνεται για την ποιότητα της δουλειάς του. Συνεπώς νομίζω ότι θα έχει την γενναιότητα να επανορθώσει αναγνωρίζοντας ότι η εμμονή του σε μια αδικία θίγει τον* ***Πάνο Πικραμένο****, αφού τον παρουσιάζει -αν τον παρουσιάζει- ως συνένοχο σε μια απάτη για την οποία δεν φέρει καμία ευθύνη".*

Ακολούθως, το ΠΠΣ κάλεσε στις 09.09.03 τον μάρτυρα του εγκαλουμένου, κ. Δημ. Μεσσίνη, ο οποίος κατέθεσε τα εξής:
"Επειδή την εκπομπή του ***κ. Κούλογλου*** *την είδα δύο ή τρεις φορές πριν φύγω, σε κανένα σημείο της εκπομπής δεν αναφέρεται στον* ***κ. Πικραμένο****. Στο βίντεο του Tempo, το οποίο έπαιξε μέσα στην εκπομπή του* ***κ. Κούλογλου*** *-το οποίο ήταν ένα απαράδεκτο μοντάζ- αμέλησε το κανάλι (Tempo) να αφαιρέσει από ένα απόσπασμα του μοντάζ το όνομα του* ***κ. Πικραμένου*** *από απόσπασμα προγενέστερου ρεπορτάζ από το Πακιστάν. 'ρα την ευθύνη για την αναγραφή του ονόματός του την είχε αποκλειστικά το Tempo, το οποίο αμέλησε να το αφαιρέσει από το βίντεο.*
Απορία, όμως, προκαλεί η τηλεφωνική ανταπόκριση που έγινε μεταξύ του σταθμού Tempo, στο δελτίο του κ. Γεωργιάδη και το οποίο είδα την επομένη της πρώτης μετάδοσης της εκπομπής του κ. Κούλογλου, όπου σε διάλογο τηλεφωνικό μεταξύ του κ. Γεωργιάδη και του ***κ. Πικραμένου****, ο δεύτερος εξ αυτών ωρυόμενος στην κυριολεξία και χωρίς να ξέρει και να γνωρίζει ότι το όνομά του υπήρχε στο βίντεο, όχι μόνο υποστήριξε την γνησιότητα της "παγκόσμιας αποκλειστικότητας", αλλά παράλληλα κατηγορούσε τον* ***κ. Κούλογλου****, μιλώντας απαξιωτικά για τον* ***κ.***

Κούλογλου *και την εκπομπή του. Ήταν η αρχή μιας σειράς εκπομπών και δελτίων ειδήσεων, όπου λασπώνανε κατά τη γνώμη μου, το όνομα του* ***κ. Κούλογλου****, υποστηρίζοντας την "παγκόσμια αποκλειστικότητα". Αυτό ξεκίνησε από τα δελτία του σταθμού και συνέχισε στις εκπομπές της συζύγου του κ. Ευαγγελάτου, της κυρίας Τατιάνας Στεφανίδου, με προσκεκλημένους μάλιστα μέλη της ΕΣΗΕΑ και άτομα που δεν είχαν εργασιακή σχέση με το σταθμό.*
θέλω να σημειώσω ότι ο ***κ. Κούλογλου*** *δεν είχε καμία πρόθεση να θίξει τον εγκαλούντα. Απλά πήρε ολόκληρο το σχετικό ρεπορτάζ του Tempo και το πρόβαλλε αυτούσιο".*

Στη συνέχεια, προσήλθε στις 09.09.03 ο μάρτυρας του εγκαλουμένου, κ. Ανδρ. Αποστολίδης, ο οποίος κατέθεσε τα εξής:
"Δεν νομίζω ότι τίθεται θέμα προσβολής του ***κ. Πικραμένου*** *από την προβολή του συγκεκριμένου βίντεο, γιατί δεν υπάρχει καμία ιδιαίτερη ή ξεχωριστή αναφορά στο όνομά του. θα μπορούσε με τεχνική παρέμβαση να αφαιρεθεί το τμήμα εκείνο του ρεπορτάζ με το όνομά του, αλλά δεοντολογικά δεν θα ήταν σωστό, γιατί θα αποτελούσε αλλοίωση ενός ρεπορτάζ που σχολιάζεται, του πρωτογενούς υλικού, όπως αυτό είχε μεταδοθεί από το σταθμό Tempo.*
Συνεπώς, δεν θεωρώ ότι ο ***κ. Κούλογλου*** *είχε καμία πρόθεση να θίξει προσωπικά τον εγκαλούντα. Ο ίδιος συνεργάζομαι με τον* ***κ. Κούλογλου*** *και είμαι σκηνοθέτης στην εκπομπή "Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα".*

Τέλος, προσήλθε και κατέθεσε στις 23.09.03 ο μάρτυρας του εγκαλουμένου, συν. Νικ. Μεγγρέλης, ο οποίος ανέφερε:
"Από ότι γνωρίζω η εμπλοκή του ονόματος του ***κ. Πικραμένου*** *στο ρεπορτάζ "μαϊμού", είχε γίνει με ευθύνη των υπευθύνων του Tempo, κι αν θυμάμαι καλά, και εν αγνοία του* ***κ. Πικραμένου****. θεωρώ λοιπόν ότι ο κ. Πικραμένος αν έπρεπε να στραφεί εναντίον κάποιου, θα έπρεπε να το κάνει κατά των υπευθύνων του σταθμού.*
Δεν θεωρώ ότι ο ***κ. Κούλογλου*** *έχει ευθύνη καθώς είχε μεταδώσει*

ακριβώς αυτό που είχε μεταδοθεί από το Tempo".

Κληθείς σε απολογία ενώπιον του Συμβουλίου στις 30.09.03, ο εγκαλούμενος συν. Στέλ Κούλογλου είπε:
"Πιστεύω ότι για την αναφορά του ονόματός του, υπεύθυνος είναι ο Τ/Σ "Tempo". Ο ίδιος εγώ απλά έπαιξα το βίντεο του "Tempo". Ενδεχομένως παρέμβασή μου θα αποτελούσε αλλοίωση του πρωτογενούς υλικού, που αποτελούσε το κατ' εξοχήν ντοκουμέντο στην εκπομπή μου.
Σημειώνω ακόμη ότι ζήτησα από τον εγκαλούντα να μου αποστείλει ένα κείμενο με το οποίο να διαχωρίζει τη θέση του από το ρεπορτάζ "μαϊμού", με παράλληλη υποχρέωση δική μου να προβάλλω τη δήλωσή του στην εκπομπή. Μου δήλωσε ότι θα το κάνει, αλλά δεν το έκανε ποτέ".

Το ΠΠΣ αφού έλαβε υπόψη τις καταθέσεις των μαρτύρων και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου καθώς και την απολογία του εγκαλουμένου, θεωρεί ότι αποδείχθηκαν τα ακόλουθα:

Ο εγκαλούμενος συνάδελφος στην εκπομπή του "Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα" προέβαλε βίντεο με τίτλο "Αποστολή στα φυλάκια των Ταλιμπάν", που ουσιαστικά είναι αναμετάδοση σχετικού ρεπορτάζ του τηλεοπτικού σταθμού "Tempo", το οποίο είχε καταγγελθεί ως "πλαστό".

Στο ρεπορτάζ αυτό προβάλλεται το όνομα του εγκαλούντος συναδέλφου ως εξής:
"Παγκόσμια αποκλειστικότητα-Αφγανιστάν: Αποστολή Παν. Πικραμένος".

Ο συν. ***Πικραμένος*** *βάσιμα υποστηρίζει στην έγκλησή του ότι η αναφορά αυτή τον θίγει προσωπικά και επαγγελματικά. Πλην όμως η ευθύνη προς τούτο ανήκει στους υπεύθυνους του τηλεοπτικού σταθμού "Tempo", καθώς όπως ο ίδιος ισχυρίζεται, η αναφορά αυτή στο πρόσωπό του δεν έχει σχέση με την πραγματικότητα και έγινε εν αγνοία του. Το βίντεο που προβλήθηκε στην εκπομπή του εγκαλουμένου αποτελεί ακριβή αναμετάδοση του επίμαχου ρεπορτάζ του "Tempo". Και ως εκ τούτου, η παρέμβασή του στο*

πρωτογενές αυτό υλικό δεν θα ήταν και ενδεδειγμένη.

Η μόνη παρέμβαση που θα μπορούσε να γίνει από τον εγκαλούμενο ήταν η παρουσίαση συγκεκριμένης έγγραφης δήλωσης του εγκαλούντα με σαφές περιεχόμενο, χωρίς μάλιστα οποιονδήποτε σχολιασμό αποδοχής ή απόρριψής της. Η προφορική επικοινωνία που ισχυρίζεται ο εγκαλών ότι είχε με τον εγκαλούμενο δεν κρίνεται επαρκής ούτε ενδεδειγμένη, για ένα τόσο σοβαρό θέμα, αφού όπως προαναφέρθηκε μόνο δική του δήλωση θα μπορούσε να μεταδοθεί και η δήλωση αυτή, με υποχρέωση του εγκαλουμένου, να επαναλαμβάνεται κάθε φορά και οπουδήποτε γινόταν προβολή του επίμαχου βίντεο.

Κατόπιν αυτών, το ΠΠΣ θεωρεί κατά πλειοψηφία ότι ο εγκαλούμενος δεν παραβίασε τα ως άνω άρθρα του Καταστατικού και του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας. Με ψήφους 4 έναντι 1 τον κρίνει μη ελεγκτέο πειθαρχικά.

Το μέλος που μειοψήφησε είχε την εξής άποψη:

"Ψηφίζω θετικά στην κρίση για τον ***κ. Κούλογλου*** *και νομίζω ότι είναι σε κάποιο βαθμό πειθαρχικά ελεγκτέος γιατί πιστεύω ότι εφόσον ο εγκαλών του είχε δηλώσει τηλεφωνικά από το εξωτερικό ότι δεν ήταν υπεύθυνος για την προβολή των συγκεκριμένων πλάνων, θα έπρεπε να προβληθεί η διευκρίνισή του αυτή έστω και στην επαναπροβολή της εκπομπής, ακόμη και αν δεν είχε σταλεί γραπτώς.*

(Βλέπε σχετικά κεφ. Α άρθρο 2β και ε περί καλλιέργειας πνεύματος συναδελφικής αλληλεγγύης, άρθρο 7-υπέρασπιση συναδέλφων, τήρηση κανόνων δεοντολογίας-καθώς και άρθρο 1στ' του Κώδικα Δεοντολογίας).

Στην περίπτωση που υπήρχαν στοιχεία αμφιβολιών για την ορθότητα των διευκρινίσεων θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μου, να αναλυθούν και αυτά στην εκπομπή. Ιδιαίτερα εφόσον, ανεξάρτητα από τη συγκεκριμένη υπόθεση, διακρίνεται για την ποιότητα και την ανεξαρτησία της".